

Sygn. akt III AUa 1457/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSO del. Anna Petri
Protokolant	Beata Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania B. B. (B. B.)

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego

o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

na skutek apelacji ubezpieczonego B. B.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Bielsku-Białej z dnia 21 kwietnia 2015r. sygn. akt VI U 1124/14

1. **oddala apelację,**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej) na rzecz adwokata J. G. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) podwyższoną o należny 23% podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSO del. A. Petri

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1457/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5.09.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił B. B. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 35.937,54 zł.

Od powyższej decyzji B. B. wniósł odwołanie domagając się umorzenia zadłużenia. W uzasadnieniu wskazał na swoją sytuację zdrowotną i finansową dołączając jednocześnie zaświadczenia o stanie zdrowia i kosztach związanych z leczeniem.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu decyzji ZUS podkreślił, że dokonywanie przez fundusz alimentacyjny wypłat świadczeń dla uprawnionych nie oznaczało zwolnienia od tych świadczeń osób, na których ciążył ustawowy obowiązek lożenia na utrzymanie dzieci. Dodał także, że na poczet spłaty zadłużenia wpłynęła łącznie kwota 30 zł.

Wyrokiem z dnia 21.04.2015r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej oddalił odwołanie i orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd ustalił:

Odwołujący jest ojcem dwóch synów: D. ur. w (...)r. i A. ur. w (...)r.

Orzeczeniem z dnia 17.02.2015r. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w B. zaliczył odwołującego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od dnia 19.08.2010r.

Odwołujący korzysta z pomocy w zakresie usług opiekuńczych - dwie godziny tygodniowo, gorących posiłków w kuchni Towarzystwa Pomocy im. (...), częściowego pokrycia kosztów leków i leczenia, zakupu artykułów żywnościowych i dodatku mieszkaniowego.

Odwołujący od 2010r. rozpoczął leczenie z powodu rozpoznanego raka stercza, a od 2013r. pozostaje w stałym leczeniu.

B. B. przysługuje własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu o pow. 43,70 m².

W 2012r. był płatnikiem podatku z zeznania PIT-38 (...) S.A. w P..

Odwołujący wykazał łącznie 21 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Wyrokiem z dnia 30.10.2014r. Sąd Rejonowy dla Łodzi -Widzewa w Łodzi ustalił, że obowiązek alimentacyjny B. B. względem syna A. wygasł z dniem 31.08.2009r.

Wobec poczynionych ustaleń Sąd uznał odwołanie za bezzasadne podnosząc w motywach rozstrzygnięcia, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Starając się o umorzenie zadłużenia B. B. winien zatem wykazać spełnienie się takich okoliczności w odniesieniu do jego osoby.

Art. 68 nie określa szczególnie uzasadnionych przypadków skutkujących umorzeniem należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego wskazując jedynie, iż mają one

mieć związek z sytuacją zdrowotną lub rodzinną, które to sytuacje traktowane są przez ustawodawcę alternatywnie oraz mają mieć charakter szczególny, a więc są one zastrzeżone dla sytuacji szczególnie drastycznych, gdy ze względu na wiek stan zdrowia, znikome źródło przychodów na utrzymanie, względnie brak możliwości uzyskania przychodów nie jest realnie możliwe wywiązanie się z obowiązku spłaty należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Przesłanki do umorzenia należności na rzecz funduszu alimentacyjnego nie wyczerpuje sam fakt, iż zadłużenie jest większe niż możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji, co prowadzi do niemożności zaspokojenia podstawowych jego potrzeb bytowych. Brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja materialna jest bowiem okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następowało tylko wówczas gdy dłużnik nie miał majątku ani dochodów podlegających egzekucji.

W rozpoznawanej sprawie nie zachodzą szczególne okoliczności, o których mowa w art. 68. Zauważyć bowiem należy, że odwołującemu B. B. przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, a ponadto, mimo osiągnięcia wieku 64 lat wykazał on jedynie 21 lat okresów składkowych i nieskładkowych, co wskazuje że unikał świadomie wywiązywania się z obciążającego go obowiązku alimentacyjnego na swoich synów.

Apelację od tego wyroku wywiódł ubezpieczony zarzucając:

- nierozpoznanie istoty sprawy poprzez brak należytego odniesienia się do wskazywanych przez odwołującego się ustawowych przesłanek umorzenia należności alimentacyjnej poprzez brak wskazania, które konkretnie przesłanki wskazywane przez odwołującego się nie zachodzą w stosunku do niego i dlatego, wobec czego w konsekwencji Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie o irrelevantną z punktu widzenia rozstrzygnięcia tej kwestii okoliczność a to wcześniejsze nastawienia odwołującego się do realizacji nałożonego na niego w tym względzie obowiązku alimentacyjnego;

- naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na sposób rozstrzygnięcia sprawy, a to art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób budzący wątpliwości co do rzeczywistej podstawy zapadłego rozstrzygnięcia, art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, tudzież dokonanie jego oceny w sposób całkowicie dowolny.

Wskazując na te zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie wniesionego odwołania i umorzenie w całości należności alimentacyjnej B. B. w stosunku do likwidatora funduszu alimentacyjnego ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania; zwolnienie odwołującego od konieczności ponoszenia kosztów sądowych w całości w tym w szczególności od konieczności wniesienia opłaty od apelacji; zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika odwołującego się kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela także stanowisko Sądu I instancji zaprezentowane w motywach zaskarżonego wyroku, co oznacza, iż zbędnym jest ponowne szczegółowe przywoływanie tej argumentacji w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego.

Jedynie w uzupełnieniu argumentacji Sądu Okręgowego należy wskazać, iż niemożność zaspokojenia należności funduszu alimentacyjnego odnosi się nie tylko do stanu bieżącego, ale także do perspektyw osoby zobowiązanej do

świadczenia a wcześniejsza postawa zobowiązanego, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie jest obojętna z punktu widzenia możliwości umorzenia zaległości.

Należy bowiem pamiętać, że konieczność spłaty zadłużenia w funduszu alimentacyjnym jest konsekwencją wieloletniego niewywiązywania się przez ubezpieczonego z obowiązku alimentacyjnego względem dzieci.

Sąd odwoławczy nie kwestionuje, iż u ubezpieczonego występują obecnie schorzenia utrudniające mu normalne funkcjonowanie, jednakże we wcześniejszym okresie ubezpieczony był zdolny do pracy i mimo tego tej zdolności nie wykorzystywał w pełni, o czym świadczy ustalony staż pracy, oraz nie dokonywał niemal żadnych wpłat na rzecz funduszu, które pomniejszyłyby należność.

Nadto z orzeczenia o niepełnosprawności wynika, że skarżący może pracować w warunkach chronionych.

Sąd Apelacyjny podziela reprezentowany w judykaturze pogląd, że powinna istnieć zależność równoważąca dotychczasową postawę zobowiązanego z jego aktualną sytuacją. Wszak należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego są wierzytelnościami

Skarbu Państwa, a zatem w interesie społecznym, czyli wszystkich obywateli jest ich wyegzekwowanie, zaś tendencję tę może przełamać tylko sytuacja, w której dalsze dochodzenie należności alimentacyjnych w odczuciu społecznym kłóciłoby się z zasadą solidaryzmu społecznego.

Alimentacyjnie zobowiązany nie powinien być zatem premiovany umorzeniem należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu biernej postawy lub bezzasadnego oczekiwania, że jego długi alimentacyjne zostaną umorzone kosztem stron

lub innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych z uszczupleniem funduszy tego systemu.

Z przytoczonych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację uznając jej zarzuty za chybione.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ustawy o adwokaturze w związku z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSO del. A. Petri

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP